

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Krønikens Gienmæle

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 28. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1813_208-txt-shoot-idm732.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Har ikke Johannes raabt til Folkene: troer fast *eller* troer Intet, thi det lærer Historien kommer ud paa Eet, kun Vaklen eller Halten er fordærvelig. Jeg har ikke hans Krønike om Sveits, og kan derfor ei nemt angive Siden eller anføre mere *ordret* end de Ord, jeg satte i Krøniken, men lad det nægtes at han har talet saa: da møder jeg vel Bogen engang, men det behøves ikke, thi det er ikke nægtet, kan ikke nægtes af den som har læst Myllers Bog og veed hvad der staaer. Er det nu ikke en formastelig Tale, saa er der heller ingen Gud til; thi at Han skulde skue med samme Velbehag paa dem der fornægte og bespøtte, som paa dem der stadelig i Sindet ære og tilbede ham, det er jo umulig, Gud kan ikke nægte sig selv, og skulde han da have nægtet sig selv i Historien? Er det ikke vist, at den som i sit Hjerte meente de Ord var en Gudsforlægter, at den som kan sig dem har netop betragtet Historien med et *halvt* Øie. Og ere nu ikke Myllers Krønike om Sveits og om Verden saavel som hans Recensioner og hans hele Liv Borgen for, at han i hine Ord udsagde sin Beskuelse af Historien, at han selv vaklede imellem at tro fast og tro Intet, mellem den barnlige, christelige Tro og Tidens vantro Klogskab, som udleder Alt af de menneskelige Lidenskaber, af Beregning og Tilfælde. Trods maa jeg byde den, som af Myllers Skrifter kan vise det er ikke saa, og maa da ikke en Christen sige, at han tit dømte ligesom hans Alders selvkloge Daarer? Vil jeg bruge et ikke tomt Ordspil, da kan jeg sige: ja, jeg kaldte ham halv, fordi jeg ikke kiendte ham *heel*. Men er ikke selv denne Halvhed en ærefuld Undtagelse fra de selvkloge Daarer, der vare hele i Vrangheden, mon det er af mig en liden Roes at jeg tillægger M. det Syn, at fra Troen udgik alt det Gode i Tiderne, at Christendommen er et af Menneskekløgt uforklarligt Factum, at Luther var en Guds Mand, at Fornuften i Kant opgav sin Bo og kun vidste at angive sin Gield, ei Midler til at betale den? Det er ikke at takke mig for, thi de Ord ere og hans egne, men det er ei heller at laste mig for, at jeg i Korthed har malet ham med hans egne kiernefulde Ord. Er det Uretfærdighed at jeg har sagt, at alle som holdes til Bogen, burde læse hans Bøger, da maa det være mod *Bogen*, thi *mod* Bøgerne og Johannes er det dog visselig ingen. Jeg har sagt, at hans Krønike om Sveits havde en, vel at mærke, *for Udlændingen* kiedsommelig, ja stundom smaavurn Vidtløftighed. Er det ikke en unægtelig Sandhed, og lader det ikke til jeg har veiet mine Ord, siden jeg ei vilde sige, at Vidtløftigheden var kiedsommelig for Schveitsere; og ere ikke Ordene om Falkeblis og Kiæmpegreb, som følge disse lige i Hælene, dygtige Vidner om, at jeg ikke agtede Alt for smaavurnt. Jeg har kaldt hans korte Begreb af Verdens Krønike halvt, og er det heelt? er Verdens Krønike fremstilt i Sammenhæng, eller er det ikke lutter Brudstykker, tildels kostelige, dyrebare, men dog Brudstykker; og maa jeg da ikke kalde Bogen halv? Naar jeg i samme Aandedræt siger paa dens Vegne Trods til den hele historiske Litteratur med de Ord: det er dog en *mageløs* Bog, har jeg ikke talt for høit, for lavt var det vist ikke.